

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Реалізація практики Європейського суду
з прав людини у кримінальному провадженні»

Кафедра кримінального процесу

Тип дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Форми навчання	денна/заочна
Мова викладання	українська
Навчальний рік	2020/2021
Форма підсумкового контролю	екзамен

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дану дисципліну, науковий ступінь, вчене звання посада профайл викладача

Зарубей Вікторія Володимирівна
к.ю.н., професор
професор кафедри кримінального процесу
<https://orcid.org/0000-0002-2794-439X>

Контактний телефон 038677388724
Електронна адреса Krum_proces@ukr.net.
Розклад навчальних занять
Консультації

Очні:

(відповідно до окремого графіка кафедри)

On-line: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=2757>

Мета вивчення навчальної дисципліни

Стислий опис навчальної дисципліни

вироблення вмінь і навичок щодо тлумачення й застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини у практичній діяльності, а також формування у здобувачів відповідних дисциплінарних компетентностей, які в свою чергу впливають на формування професійних, необхідних для розуміння природи правового регулювання суспільних відносин.

Тривалість

3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 6 годин, практичні заняття – 2 години, семінарські заняття – 20 годин, самостійна робота – 60 години)

Форми та методи навчання

Аудиторна робота (в т.ч. он-лайн): лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні і семінарські заняття (індивідуальні або групові опитування; дискусія, аналіз конкретних практичних ситуацій (аналіз ситуації, даної у вигляді текстового, графічного або усного матеріалу, відеофільму, або аналіз варіантів вирішення проблеми, вибір оптимального варіанту); розбір документації; тестування; підготовка реферату; індивідуальна або групова презентація.

Самостійна робота: формування папки-накопичувача з рішеннями Європейського суду з прав людини, вирішення практичних завдань; підготовка рефератів (доповідей).

Система поточного контролю

Оцінювання здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 3 до 5, при цьому 2 (незадовільно) потребує перескладання.

Самостійна робота оцінюється окремо.

Остаточний бал поточного контролю визначається як сума всіх отриманих балів розділена на кількість отриманих балів (при цьому «2» та «н» не враховуються) та помножена на коефіцієнт 12.

Максимальна кількість балів – 60.

Система підсумкового контролю

Пререквізити (Prerequisite)

При наявності трьох невідпрацьованих пропусків або негативних балів здобувач до підсумкового контролю не допускається.
Оцінювання здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань теоретичної частини та встановлення умінь та навичок з практичної частини.
Максимальна кількість балів – 40.
Базові знання: конституційного права, міжнародного права, судових та правоохоронних органів України, кримінальної правової юрисдикційної діяльності, кримінального права, кримінального процесу, криміналістики, адвокатури України, права Європейського Союзу, доктрини кримінального процесу.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»

ПРН 6. Здійснювати ефективно забезпечення прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, держави як на національному рівні, так і у міжнародно-правових відносинах, розуміти особливості функціонування механізму приватноправового регулювання та обґрунтовувати пропозиції щодо його вдосконалення.

ПРН 13. Характеризувати сутність, стан і можливі вектори розвитку глобальних світових правових процесів, що відбуваються на міжнародному і регіональних рівнях, та їх вплив на вдосконалення національної правової системи України за допомогою гносеологічного потенціалу сучасної методології юридичної науки.

ПРН 18. Здійснювати аналіз національних правових систем окремих країн світу, їх типологізацію, а також юридичні наукові дослідження в контексті сучасного плюралізму правових реальностей на основі порівняльно-правового методу, усвідомлювати витоки, генезис і сучасний стан функціонування юридичних явищ і процесів у зарубіжних правових системах і виявляти тенденції їх розвитку з метою запозичення позитивного правового досвіду у вітчизняну юридичну практику.

ЗК 5. Здатність пізнати й сприйняти позитивний зарубіжний досвід з урахування поваги до різноманітностей, активної толерантності, полілогу культур і плюралізму проявів і вимірів суспільної дійсності, а також на засадах збереження та розвитку національної своєрідності.

ЗК 6. Здатність знаходити, перевіряти та систематизувати інформацію, використовувати різні види джерел останньої, переконливо формулювати в усній і письмовій формах аргументи відповідно до контексту певного дискурсу.

СК 6. Здатність кваліфіковано аналізувати особливості реалізації норм приватного права в різних сферах суспільної дійсності, оцінювати вітчизняне цивільне та пов'язані з ним інші галузі законодавства на предмет відповідності принципам і нормам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини.

СК 18. Здатність пізнати правові явища та процеси в різних державах і культурах світу, особливості порівняльно-правового аналізу окремих об'єктів порівняльного правознавства, засвоїти наукові відомості про якісні характеристики зарубіжного права та можливості їх використання у вітчизняній юридичній практиці.

Перелік компетенцій, розвитку яких сприяє вивчення даної навчальної дисципліни («soft skills»):

- індивідуальних: організація простору; обґрунтування, розв'язання проблем і формування ідей; технології: моніторинг і контроль;
- комунікативних: аналітичне мислення і інноваційність; критичне мислення і аналіз; навички міжособистісних відносин, взаємодія з різними типами людей, аргументованість;
- управлінських: комплексне розв'язання проблем.

Структура екзаменаційного кредиту (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Загальні положення Конвенції з прав людини та основоположних свобод, особливості їх застосування в кримінальному провадженні.	Лекція: off line. Семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування; дискусія, аналіз та вирішення конкретних практичних ситуацій; аналіз Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.	<i>Теми рефератів, доповідей:</i> 1. Правові питання імплементації загальновізнаних міжнародних стандартів та принципів кримінального провадження в галузі прав людини у вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство. 2. Способи тлумачення Конвенції з прав людини та основоположних свобод, що використовуються у практиці Європейського суду з прав людини. 3. Місце Конвенції про захист прав

		<p>людини та основоположних свобод і рішень Європейського Суду з прав людини в ієрархії джерел кримінального процесуального права України.</p> <p>4. Місце рішень Європейського Суду з прав людини в механізмі перегляду судових рішень в Україні.</p> <p><i>Питання для самоконтролю:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила поширення юрисдикції Європейського Суду з прав людини. 2. Склад Європейського суду з прав людини. 3. Правові питання імплементації загальновизнаних міжнародних стандартів та принципів кримінального провадження в галузі прав людини у вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство. 4. Допустимість обмеження прав людини. 5. Поняття «тест на пропорційність» в аспекті Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. 6. Тлумачення положення «згідно з законом» в практиці Європейського Суду з прав людини. 7. Спори на підставі індивідуальних скарг, статус держави-відповідача під час судового розгляду.
<p>Тема 2. Практика Європейського суду з прав людини щодо забезпечення права на свободу та особисту недоторканість, заборону катувань (ст. 3, 5 Конвенції).</p>	<p>Лекція: off line. Семінарські та практичні заняття: індивідуальні або групові опитування; аналіз конкретних практичних ситуацій (аналіз ситуації, даної у вигляді текстового або усного матеріалу, відеофільму, або аналіз варіантів вирішення проблеми, вибір оптимального варіанту); вивчення міжнародного досвіду; тестування; захист реферату; індивідуальна або групова презентація.</p>	<p><i>Теми рефератів, доповідей:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефініція «арешту», «затримання», «позбавлення волі» в контексті Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. 2. Обов'язки держави, що впливають зі ст. 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. 3. Ознаки катування у рішеннях ЄСПЛ проти України. 4. Право осіб, позбавлених волі, на гуманне поводження і повагу гідності, що властиве людській особистості. <p><i>Питання для самоконтролю:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право на свободу: обсяг і зміст, 2. позитивні і негативні обов'язки держави. 3. Окремі підстави обмеження свободи: відповідно до процедури, встановленої законом; 4. Матеріальні підстави обмеження свободи: виключний характер обмежень. 5. Процесуальні підстави обмеження свободи: підстави, постанови перед судом, право на оскарження, право на відшкодування. 5. Взаємозв'язок статей 5 і 6 Конвенції про захист прав людини та

		<p>основоположних свобод.</p> <p>6. Поняття мінімального рівня жорстокості. Заборона катувань та нелюдського поводження та принцип невислання.</p>
<p>Тема 3. Міжнародні стандарти справедливого судового розгляду та їх застосування в кримінальному судочинстві України (ст. 6 Конвенції).</p>	<p>Лекція: off line.</p> <p>Семінарські та практичні заняття: індивідуальні або групові опитування; аналіз конкретних практичних ситуацій (аналіз ситуації, даної у вигляді текстового або усного матеріалу, відеофільму, або аналіз варіантів вирішення проблеми, вибір оптимального варіанту); дотримання основних положень Конвенції у кримінальному провадженні; тестування; захист реферату; індивідуальна або групова презентація.</p>	<p><i>Теми рефератів, доповідей:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Момент необхідності отримання правової допомоги у контексті ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. 2. Сутність та зміст поняття справедливості в контексті Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. 3. Забезпечення справедливості судового розгляду шляхом дотримання процесуальних прав особи підозрюваного, обвинуваченого. 4. Забезпечення справедливого судового розгляду щодо неповнолітніх. <p><i>Питання для самоконтролю:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні гарантії права на справедливий судовий розгляд. 2. Право на доступ до суду. 3. Порядок отримання доказів в практиці Європейського суду з прав людини. 4. Визначення початку і закінчення строку досудового розслідування. 5. Забезпечення ефективного захисту у кримінальному провадженні. 6. Право на захист. 7. Право на правову допомогу. 8. Право на доступ до інформації у кримінальному провадженні. 9. Право на виклик та допит свідків.
<p>Тема 4. Застосування практики Європейського суду з прав людини щодо реалізації права на приватність і повагу до сімейного життя в кримінальному провадженні. (ст. 8 Конвенції).</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні або групові опитування; аналіз конкретних практичних ситуацій (аналіз ситуації, даної у вигляді текстового або усного матеріалу, відеофільму, або аналіз варіантів вирішення проблеми, вибір оптимального варіанту); застосування практики Європейського суду з прав людини; тестування; захист реферату; індивідуальна або групова презентація.</p>	<p><i>Теми рефератів, доповідей:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати рішення Європейського суду з прав людини та визначити справи, які порушують право на повагу до приватного життя, згідно ст. 8 Конвенції. Надавши не менше 5 прикладів справ. 2. Проаналізувати рішення Європейського суду з прав людини та визначити справи, які порушують право на повагу до сімейного життя, згідно ст. 8 Конвенції. Надавши не менше 5 прикладів справ. <p><i>Питання для самоконтролю:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити поняття приватного життя. 2. Дати визначення поняттю персональні дані згідно ст. 2 Закону України «Про захист персональних даних». 3. Як визначити порушення фізичної і моральної (психічної) цілісності

		<p>людини.</p> <p>4. Яка з категорій осіб не підпадає під захист ст. 8 “Право на повагу до приватного і сімейного життя” Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод”.</p> <p>5. Що є складовою права на повагу до приватного і сімейного життя (ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).</p> <p>6. Що означає поняття вільне розпорядження своїм тілом.</p> <p>7. Дати визначення поняття конфіденційність медичних даних.</p> <p>8. Дати визначення поняттю житло (приміщення або місце для проживання).</p> <p>9. Чи дозволяється здійснення фотографування, відеозйомки приватного життя особи.</p> <p>10. Дати визначення поняттю шлюбні відносини.</p>
--	--	---

Основні інформаційні джерела

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

Регламент Європейського Суду з прав людини від 4 листопада 1998 року (редакція від 1 листопада 2003 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/980_067

Обзор прецедентного права суда (январь-июнь 2015 года) / Европейский суд з прав людини, 2014 р. // Офіційний веб-сайт Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.echr.coe.int.

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» № 9 від 1 листопада 1996 року / Верховний Суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0009700-96.htm>.

Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2. від 28 березня 2008 року « Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0002700-08.htm>

Про судову практику забезпечення права на захист у кримінальному провадженні: Узагальнення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25 вересня 2015 року <http://sc.gov.ua/>

Узагальнення практики застосування судами загальної юрисдикції першої та апеляційної інстанцій при здійсненні судочинства у кримінальних справах статей 3, 5, 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року за 2011 – перше півріччя 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html.

Узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження від 2014 року // Офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sc.gov.ua/>

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор, комп’ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів, оцінюються на нижчий бал. Перескладання відбувається із дозволу науково-педагогічного працівника за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/regl_zab_yak.pdf

https://www.naiu.kiev.ua/files/dobrochesnist/polozh_26072019.pdf

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>					<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
T.1	T.2	T.3	T.4	Самостійна робота	Екзамен	
15	30	30	15	60	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	Загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	Непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу